

ГОДИНА I.

ПОЗОРИШТЕ.

БРОЈ 9.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

ИЗЛАЗИ ЧЕТИРИ ПУТА ПРЕКО НЕДЕЉЕ. — СТОЈИ ЗА НОВИ САД 40, А НА СТРАНУ 60 НОВЧИЊА МЕСЕЧНО. —
ЗА ОГЛАСЕ НАПЛАЂУЈЕ СЕ ОД ЈЕДНЕ ВРСТЕ 3 И 30 НОВ. ЗА ЖИГ СВАКИ ПУТ.

Д Е М О Н

(Наставак.)

Геније

Тешко свуда своме без својега!
Сродство крви свет је замножило,
Сродство душе благослов је стекло;
Сродан сродном помоћ је најјача!
Лазарева ти си десна рука,
Лазар глава српства васколика!

Демон.

У синциру робље стење;
Господство се умљу даје,
Колена си господскога,
Велможа си силног цара;
Владачко т' име краси —
У царству ти нема пара.
С' тога т' Султан руку пружа,
А из руке правду нуди. —
Сродан царе војску даје —
— Војсковођа царев слуга! —
Туђин царе круну даје
Деспот Вуку Деспотово
Господину Господарство!
Која ј' вера права вера?
Које ј' сродство замашније?

Геније

Сродство крви на небу се веже
Вечито је као и небо само,
У туђинству сродства крви нема,
Невери је небо затворено! —
Цар дарива своју крв рођену,
Даје Вуку најдражије благо;
А ко даје најдражије своје,
Највише је с њиме даривао. —
Туђин царе туђе добро нуди:

Отет' ваља па га понудити!
Хоћеш своме своје отимати,
Ол' туђину своје даривати?

Демон

У Крушевцу царски двори,
Уза дворе цветна башта;
У сред врта до два цвета —
Један цветаг Љиљан — Мара,
Други ружа Вукосава.
Мирисом су врт покриле,
Сјајном круном осветлиле,
Отуд иду два јунака
Деспот Вуче и Милоше;
С Браничева један дође,
Са Поцерја други спени;
Сваки царски врт облеће;
Сваки хоће царско цвеће.
Јунацима царе збори:
Љиљан цветаг племенити
Господску ће груд да кити;
Али ружу мирисаву
Бољи јунак узбрат' може.
Засветлише бојни мачи
Усред врта царевога,
Засијаше очи црне,
Задрхтало мириш — цвеће — —
Љиљаном се Вук окити
А ружицу Милош узбра! —
Ружа ј' цару мио цветаг,
Милош седи уз колено:
С господством се двори ките,
Ал' јунаштво дворе диже.

(Вук хода немирно по позорници за тим опет седа)

Геније.

Са јунаштва Деспот Вук се слави,
 Са врлине Милош слави пође.
 Ко се једном са врлином дружи,
 Тај на славу насртат' не може!
 Обилићу твоју руку пружи.
 Врли Милош душу ће ти дати.

Пред вама ће сила да с' поклони,
 За вама ће песма да заори.
 Сила турска хоће пропанути
 Након вас ће слава останути!

Демон

Деспот Вуче, не дај плећа,
 Да од њега мост сагради
 Цар Лазару омиљени
 Млад Милошу од Поцерја!

Што освоји храбри Деспот Вуче,
 Царево је, тако закон хоће:

Ком цар даде онога је,
 Воља царска и то ј' закон.

Чим се царе силни са победе врати
 Нову круну меће, своју зету даје.

Ко је цару мио зете,
 Тај са њиме круне дели.
 У Милоша мишца снажна
 Обилића чело сјајно,
 Хоће круну да понесе.
 Светлу круну деспотову.

(Вук Ђипа и хода у заносу)

Узми Деспот Вуче што ти Мурат пружа,
 За јуначку руку нову круну даје;
 Вера му је права вера
 Сродство му је замашније.

(У бесниду Вук излази на депонову страну, Геније покрива лице и одлази. Демон исчезава злобно смејући се.) (Грми и сева.)

III. ПОЈАВА.

Позорница је с пред помрачена и представља дивљи гршевити предео, струг је осветљена про- страна пољана; на њој леже групе рањених војника српских. Неки седе погужени. Музика свира тихо. Вук прелази преко позорнице и погледа устрашено на бојиште.

Вук.

Ох, ужаса јоште не виђена!
 Тешка руга Бога осветника
 Спушта с' тихо на пороке наше. —
 Јадна браћо моја, жртве црног пакла,

Веће славе српске стубови препукли:
 Братска вас је рука у сурвину вргла,
 Братска вам је рука срца окрвила,
 Братска вам је душа душу ојсдила.

(Погружен пада на стену.)

(Вила појављује се на висини иза бојишта држећи у рукама гусле.)

Вила.

На Косову излазило сунце,
 Косово је поље осветлило.
 Кроз чадорје промолило главу,
 У чадорју звука од оружја,
 Свак' се паше а Бога призивље,
 Само један шатор онемии
 Самртна је у њему тишина;
 То је шатор Милош Обилића.
 Будило га са истока сунце:
 Устај, устај војвода Милошу,
 Свуд' се чује звука од оружја.
 Свак' се паше а Бога призивље
 Сам ти хоћеш зору да преспаваш,
 Из шатора одјекује тужно:
 Не ће Милош зору да преспаваш;
 Клевета га из постеље диже,
 Одведе га у таборе турске,
 А на ноге падиши Мурату — —
 Шта је онде Милош починио
 Запева ће посестрима Вила!

Над Косовом жарко сунце сија,
 Од копча је гору осветлило,
 Блистају се у гори штитови,
 Међу њима два се златна виде;
 Један носи орла двоглавога,
 Други носи месец и звездицу.
 Два се штита силно ударише,
 Орлаш штит је средом препукао,
 Под њиме се царска глава види.
 Цар Лазара глава поносита
 Црној земљи лице оборила. — —
 У молитви усна задрхтала:
 „Прости Боже, моје тешке грехе,
 Рођена ме деца напустила,
 У туђинству оца потражила
 Туђем цару главу приклонила!
 Прости Боже и душу ми прими!

(Наставиће се.)

Л И С Т И Њ И.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

* („**Јелисавета.**“) У недељу 9 јануара давана је: „Јелисавета, кнегиња црногорска“ од Ђ. Јакшића. Ту је драму за нашу позорницу удесио А. Хаџић. Тим удешавањем ако комад и неје много добио, ал' изгубио неје за цело ништа. До сада је немилостиво дирало гледаоце у том комаду то, што Ђурашко олако пролази, и ако је готово сам крив свој невољи у драми. Удешавач је пети чин тако изменио, да и Ђурашко пада од станишине руке, и то бранећи Јелисавету. Та измена ненаноси квара целом драматском склопу, а ублажује гледаоца кад види, да кривца постиже за недељу му заслужена каштига. Најбоље би било, кад би се сам писац латио тога посла, да своју драму, нарочито четврти и пети чин јој, преради онако, као што то захтевају закони о драми а да послуша и савете наше критике. Тиме би учинио велику услугу нашој драматској књижевности, а зборник позоришних дела обогатио би драмом, која би се могла одржати на нашем репертоару још дуго и много.

Представа је добро испала. У томе највећу заслугу имају Ружићка, (Јелисавета) и Ружић (Радош). Одмах за њима долазе Суботић (Вујо) и Брани (Ђурашко.) Обојица су својим задатцима лепо одговорила. У Лесковића (Бошка) и Станчића (Богдана) било је доста млађане ватре. Да су у тој ватри и истрајали, не би им се могло учинити велика приговора, ал' овако сваки час могао си приметити, да је то само варукави глум. Ко хоће друге да занесе, мора и сам занесен бити!

* (Ред представа.) У петак 14. јануара на дан светог Саве свечана представа, и то први пут: „**Младост Доситеја Обрадовића.**“ Слика из живота у 5 раздела, с певањем, од К. Трифковића. — У недељу 15. јануара: „**Стари бака и његов син хусар.**“ Позоришна игра у 3 раздела, с певањем, од Ј. Сигетије, за српску позорницу прерадили Ј. Ђорђевић и Л. Илић.

П О З О Р И Ш Т Е.

* (Народно позориште у Београду.) За привременог управитеља народног позоришта у Београду наименован је Милан А. Симић на место досадањег управитеља Ђ. Малетића, који је дао оставку на то звање.

* (Мађарско народно позориште.) По званичним извештајима, који су сада путем штампе јавности предани, добило је мађарско народно позориште у Пешти за прошлу годину до 135.000 фор. а. вр. државне помоћи. Претплата годишња изнела је

75.352 а пазарено је на каси 156.868 фор. а. вр. Цело примање изнело је 396.641 фор. 95 и. а издавање 396.602 фор. 94. и. Нових се комада научило свега за годину дана 17, и то 10 изворних, а 7 преведених.

М У З И К А.

* (Бранковић.) Фрања Ервел, који је за мађарску позорницу неколико добрих опера написао, као што су: „Владислав Хуњади.“ „Банк-бан.“ и т. д. — ради сада на новој опери, којој је име наденуо „Ђурађ Бранковић.“ Та ће опера још овог пролећа бити готова, а за мотиве јој употребио је писац много и од наших српских народних напева.

К Њ И Ж Е В Н О С Т.

* (Награда) Руско министарство просвете расписало је награду од 1500 рубаља у сребру за најбољи животни Михаил Ломоносов. Особито се има навести све, што буди поштовање и захвалност према томе песнику, и што може занимати свакога Руса. Михаил Ломоносов, који се родио г. 1711., сматра се као оснивач нове руске књижевности. Што је Петар велики у политици, то је Ломоносов у књижевности. Он је био песник, филолог, хисторик, јестатственик и сликар. Има великих заслуга у томе, што је истребио из књижевног језика све туђе речи. Ломоносов је умро у априлу 1768. године.

Р Е З Б А.

* (Попрсје Ивана Гундулића.) У народном дому у Загребу изметнуто је на углед попрсје Ивана Гундулића, песника „Османиде.“ То попрсје израдио је од садре *Ivan Rendić* из Брача у Далмацији. Он је ученик академије „delle belle arti“ у Мленима, и како се види, с љубављу прати предмете нашега света.

Н Е К Р О Л О З И.

* (Јан Калинчак.) Јан Калинчак, новелиста словачки, познат и нашем свету са свога лепога дара, умро је 16. јан. п. г. у Турчанском св. Мартину у својој 39 години. Писао је и на чешком језику. У последње доба био је уредник словачког белетристичког листа „Орела.“

* (Рафаило Михајловић Зотов), један од старијих руских књижевника преставио се у Павловском 29. септембра п. г. у 77 години свога живота. Радио је много на књижевном пољу. За позориште петроградско радио је 35 година, па је за њега које написао, које превео више од 100 комада, то у прози, то у стиховима.

Издаје управа српског народног позоришта.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

ИЗВАН

ПРЕДСТАВА ДЕВЕТА.

ПРЕТПЛАТЕ.

У Н. САДУ У ПЕТАК 14. ЈАН. НА ДАН СВЕТОГА САВЕ 1872. СВЕЧАНА ПРЕДСТАВА

У НОВОЈ ПОЗОРИШНОЈ ДВОРАНИ

ПРВИ ПУТ:

М Л А Д О С Т ДОСИТЕЉА ОБРАДОВИЋА.

Слика из живота у 5 раздела, с песмама, написао К. Трифковић.

О С О Б Е:

Димитрије, доцније Доситеј Обрадовић	Ружић.
Баба Никола, његов ујак	Пешић.
Мајстор капамаџија	Соколовић.
Ника Путин, први	Рашић.
Други	Лукић.
Трећи,	Бунић.
Игуман	Зорић.
Василије Осечанин } калуђери	Суботић.
Антоније велики	Недељковић.
Јанићије, параклисара } калуђери	Соколовић.
Дионисије Хрваћанин }	Пешић.
Шумар	Хаџић.
Мара, шумарева девојка	К. Савићева.
Танасије, ђак у манастиру	Станчић.
Гласник	Лукић.

Сватови. — Прва радња збива се у Темишвару; остале радње у манастиру Опону.

Ко од наших претплатника жели своја места за ову представу задржати нека се изволи тога ради пријавити у позоришној писарници најдуже до 11 сахата пре подне.

У недељу 16. јануара: „СТАРИ БАКА.“ Позоришна игра у 3 радње, с песмама, од Ј. Сигетије, за српску позорницу удесили Ј. Ђорђевић и Л. Илић.

Поједини бројеви овога листа продају се обдан по 5. н. а. вр. и то: у трговини Пере Попадића, Паје Миросављевића, Стеве Ратковића и Јоце Филиповића, у срп. народној задружној штампарији, у позоришној писарници и у вече на каси.

ПОЧЕТАК У 7 А СВРШЕТАК У 10 САХАТА У ВЕЧЕ.